

कात्स्न्येन विधिना प्रोक्तं सोऽस्यार्थं वेदयिष्यति । विश्वेदेवास्तथा साध्या रुद्रादित्यास्तथाऽश्विनौ ।

प्रजानां पतयश्चैव सप्त चैव महर्षयः । मनःसंकल्पजाश्चैव पूर्वजाश्च महर्षयः ।

वसवोऽप्सरसश्चैव गन्धर्वा यक्षराक्षसाः । दैत्याः पिशाचा नागाश्च भूतानि विविधानि च ।

ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्रा स्त्रेच्छादयो भुवि । चतुष्पदानि सत्त्वानि तिर्यगेयानिगतानि च । ११८०

जङ्गमानि च सत्त्वानि यक्षान्यज्जीवसंज्ञितं । पूर्णे युगसहस्रान्ते ब्राह्मेऽहनि तथा गते ।

निर्व्याणे सर्वभूतानां सर्वोत्पातसमुद्भवे । हिरण्यरेतास्त्रिशिखस्ततो भूत्वा वृषाकपिः ।

शिखाभिर्विधमल्लोकान् संशोषयति देहिनः । दह्यमानास्ततस्तस्य तेजोरश्मिभिरघतः ।

विवर्णवर्णा दग्धाङ्गा हतार्चिर्भद्रिराननैः । साङ्गोपनिषदा वेदा इतिहासपुरोगमाः ।

सर्वविद्याः क्रियाश्चैव सत्यधर्मपरायणाः । ब्रह्माणमघतः कृत्वा प्रभवं विश्वतोमुखं । ११८१

सर्वे देवगणाश्चैव चयस्त्रिंशच्च कन्दजाः । तस्मिन्नहनि संप्राप्ते तं हंसं महदक्षरं ।

॥ ५ ॥ प्रविशन्ति महायोगं हरं नारायणं प्रभुं । तेषां तत्र प्रविष्टानां प्रलयोत्पत्तिरुच्यते ।

यथा सूर्यस्य सततमुदयास्तमने प्रभो । पूर्णे युगसहस्रान्ते कल्पो निःशेष उच्यते ।

यस्मिन् जीवन्तं सर्वं निःशेषं नावतिष्ठते । संहृत्य लोकान्निखिलान्ससुरासुरपन्नगान् ।

कृत्वात्मगर्भे भगवानास्त एको जगद्गुरुः । स सृष्टा सर्वभूतानां कल्पान्तेषु पुनः पुनः । ११८२

अव्यक्तः शाश्वतो देवस्तस्मिन् सर्वमिदं जगत् । नष्टार्ककिरणेऽलोके चन्द्ररश्मिविवर्जिते ।

त्यक्तधूमाम्निपवने क्षीणयज्ञतपःक्रिये । अपक्षिगणसंपाते सर्वप्राण्यचरे पथि ।

अमर्त्यादाकुले रौद्रे सर्वतस्तमसा वृते । अदृश्ये सर्वलोकेऽस्मिन्नभावे सर्वकर्माणां ।

प्रशान्ते सर्वसम्पाते नष्टवैरपरिग्रहे । गते स्वभावसंस्थानं लोके नारायणात्मके ।

परमेष्ठीर्हृषीकेशः शयनायोपचक्रमे । पीतवासा लोहिताक्षः कृष्णजोमूतसन्निभः । ११८३

शिखासहस्रविक्रवं जटाभारं समुदहन् । श्रीवत्सकलिलं पुष्पं रक्तचन्दनरूपितं ।

वज्रो विभ्रम्बहावाङ्गः सविद्युदिव तोयदः । पुण्डरीकसहस्रस्य मालाऽस्य शुशुभे तदा ।

पद्मो चैव स्वयं लक्ष्मोर्देहमावृत्य तिष्ठति । ततः स्वपिति धर्मात्मा सर्वलोकपितामहः ।

कमण्डमितविक्रान्तो निद्रायोगमुपागतः । ततो वर्षसहस्रे तु पूर्णे स पुरोवात्तमः ।

स्वयमेव विभुर्भूत्वा बुध्यते विबुधाधिपः । ततश्चिन्तयते भूयः सृष्टिं लोकस्य लोककृत् । ११८४

पितृदेवासुरनरान् पारमेष्ठ्येन कर्मणा । ततश्चिन्तयते कार्यं देवेषु समितिञ्जयः ।

सम्भवं सर्वलोकस्य विदधाति स वाक्पतिः । कर्त्ता चैव विकर्त्ता च संहर्त्ता च प्रजापतिः ।

धाता विधाता च तथा संयमो नियमो यमः । नारायणपरा वेदा नारायणपराः क्रियाः ।

नारायणपरो यज्ञो नारायणपरा श्रुतिः । नारायणपरो मोक्षो नारायणपरा गतिः ।

नारायणपरो धर्मो नारायणपरः क्रतुः । नारायणपरं ज्ञानं नारायणपरं तपः । ११८५

नारायणपरं सत्यं नारायणपरं परं । नारायणात् परो देवो न भूतो न भविष्यति ।